

Výber základných údajov z analýzy predpokladaných dôvodov rastúceho počtu väzenskej populácie

Vývoj počtu stíhaných páchatel'ov



Chart: Jozef Griger • Source: Štatistika kriminality MV SR • Created with Datawrapper

Vývoj počtu stíhaných páchatel'ov vybraných druhov kriminality

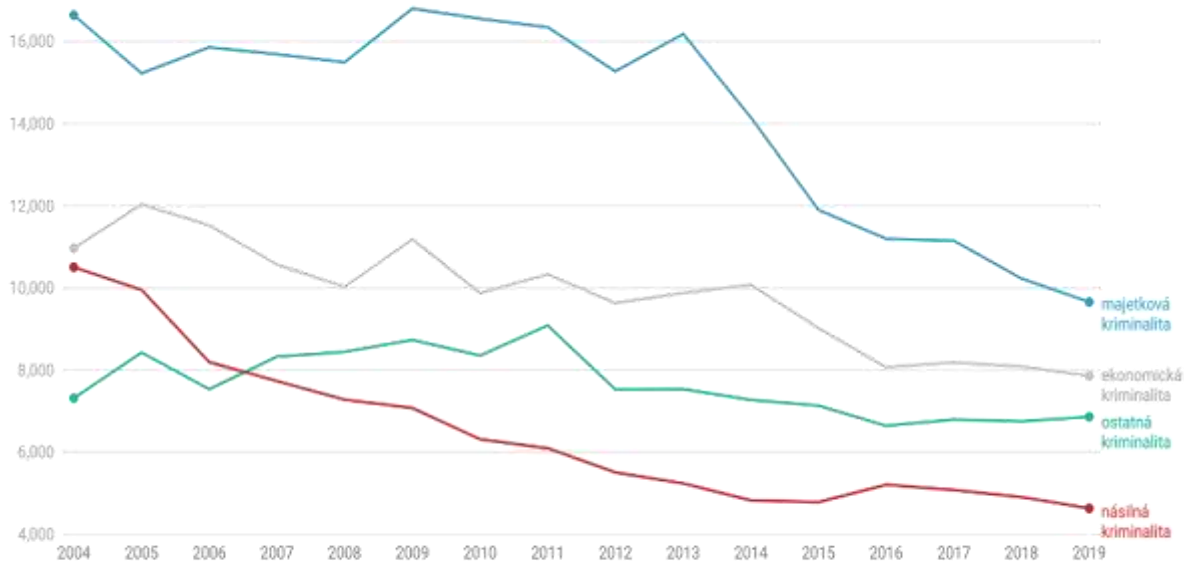


Chart: Jozef Griger • Source: Štatistika kriminality MV SR • Created with Datawrapper

Celkový počet stíhaných páchatel'ov trestných činov klesol podľa štatistík Ministerstva vnútra SR z vyše 57 tis. osôb v roku 2004 na skoro 37 tis. osôb v roku 2020. Toto výrazné zníženie sa však zásadne neprejavilo na celkovom počte väznených osôb.

Vývoj počtu väznených osôb

■ priemer odsúdených vykonávajúcich NEPO ■ priemer obvinených vo VV



Chart: Jozef Griger - Source: Informačný systém ZVJS - Created with Datawrapper

Pokles registrovanej kriminality sa však prejavil (s relevantným odstupom daným priemernou dĺžkou trestného stíhania)¹ na počte nástupov do výkonu trestu. Anomália výrazného prepadu nástupov v roku 2013 je spôsobená aplikáciou rozhodnutia prezidenta SR o amnestii z 2. januára 2013, ktorou boli okrem iného odpustené nevykonané tresty odňatia slobody vo výmere neprevyšujúcej osemnásť mesiacov u páchatel'ov zaradených na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.²

Vývoj počtu nástupov do výkonu trestu a prepustení z výkonu trestu

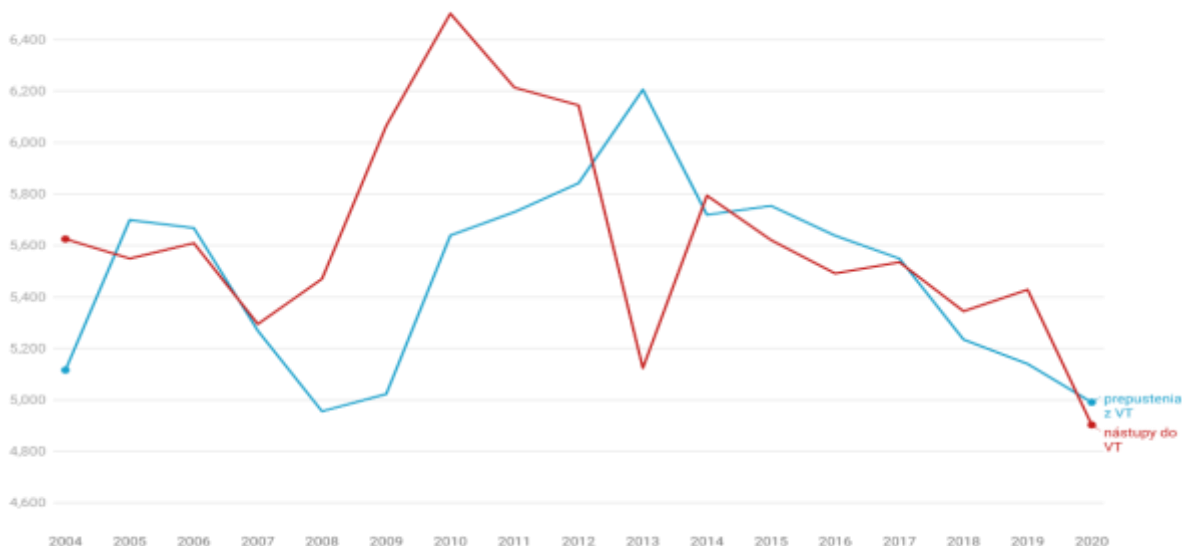


Chart: Jozef Griger - Source: Informačný systém ZVJS - Created with Datawrapper

¹ Rýchlosť konania na okresných súdoch bola v roku 2019 na úrovni 5,39 mesiaca + rýchlosť predsúdneho konania nie je štatisticky vyhodnocovaná a preto použijeme len legálne ustanovené základné procesné lehoty na dĺžku vyšetrovania – pri obzvlášť závažných zločinoch = šesť mesiacov od vznesenia obvinenia, v ostatných prípadoch = štyri mesiace. Pre účely tohto materiálu budeme za hodnotu priemernej dĺžky trestného stíhania považovať 1 rok.

² Anomália spôsobená amnestiou sa prejavila aj vo vývoji počtu prepustených z výkonu trestu odňatia slobody.

Ďalším dôležitým faktorom je klesajúci počet prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Rovnako významné je poznanie výraznej zmeny štruktúry väznených osôb z pohľadu dĺžky vykonávaných trestov odňatia slobody. Kým v roku 2004 tvorili strednodobé a dlhodobé tresty odňatia slobody iba necelých 40 %, v roku 2020 už skoro 58 % odsúdených vykonávalo tresty odňatia slobody dlhšie ako 3 roky (k 29.6.2021 je ich už vyše 61 % odsúdených). Uvedené zistenie je podporené aj vývojom registrovanej kriminality v jej jednotlivých druhoch – kým majetková kriminalita (charakterizovaná kratšou zákonnou výmerou nepodmienečného trestu odňatia slobody) klesala výrazne, tak ekonomická, hospodárska a drogová kriminalita klesali nepatrne.

Dĺžka uložených trestov odňatia slobody

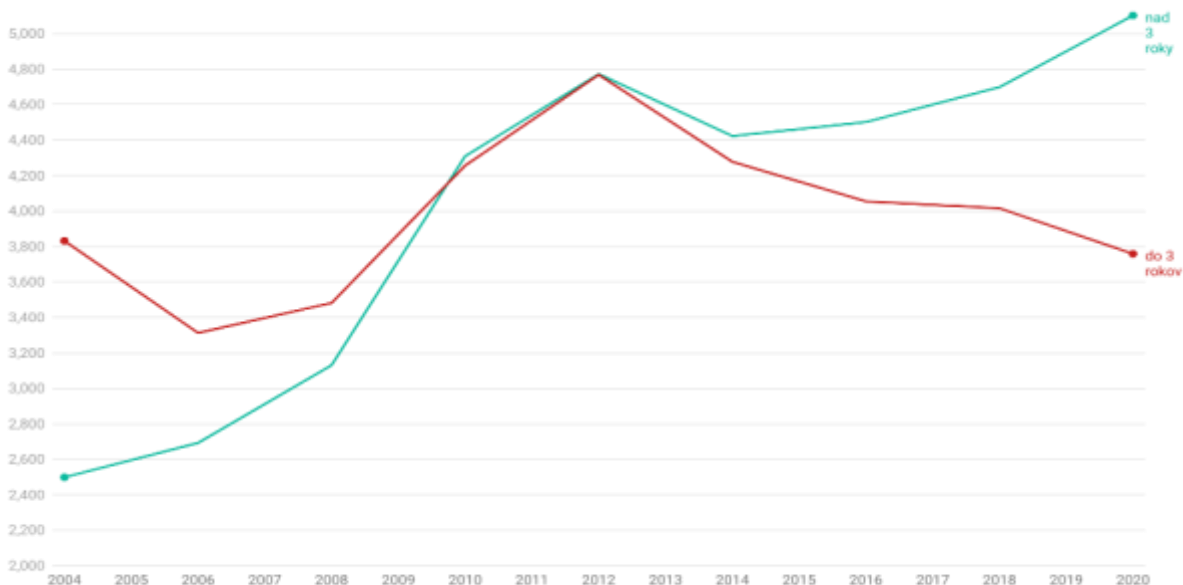


Chart: Jozef Griger • Source: Informačný systém ZVJS • Created with Datawrapper

Dĺžka uložených trestov odňatia slobody (percentuálne rozloženie trestov)

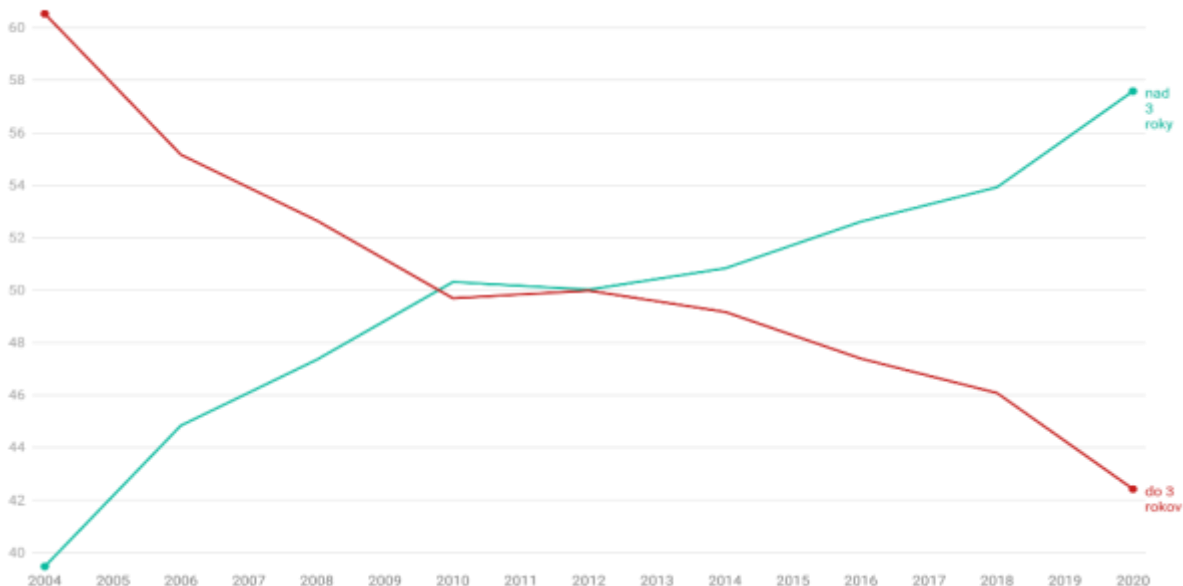


Chart: Jozef Griger • Source: Informačný systém ZVJS • Created with Datawrapper